

Záverečný účet môže obsahovať aj zhodnotenie dodržiavania platobnej disciplíny, t. j. rešpektovanie splátkového kalendára, odklad splátok a spôsob vymáhania pohľadávok. Treba okomentovať majetkové účasti obce/VÚC; uviesť konkrétne údaje o druhu majetkovej účasti, o právnickej osobe, v ktorej má obec/VÚC majetkovú účasť a o výške majetkovej účasti k prvému a poslednému dňu účtovného obdobia.

4.3 Prehľad o stave a vývoji dlhu

V tejto časti sa má zhodnotiť stav a vývoj dlhu, ako aj analyzovať budúci vývoj z hľadiska splácania návratných zdrojov financovania.

Zo zhodnotenia a analýzy by malo byť zrejmé, či:

- obec/VÚC pri používaní návratných zdrojov financovania dodržiava pravidlá používania návratných zdrojov financovania podľa § 17 zákona č. 583/2004 Z. z.,
- pri prijatí ďalšieho úveru celková suma dlhu obce/VÚC neprekročila 60 % zo skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročila 25 % zo skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 583/2004 Z. z. sa pod návratnými zdrojmi financovania rozumejú prostriedky rozpočtu obce alebo rozpočtu VÚC z prijatých úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, zo zmeniek a z komunálnych obligácií vydaných obcou alebo vyšším územným celkom.

Prijatie a používanie návratných zdrojov financovania v obci/VÚC je regulované prostredníctvom pravidiel, ktoré ustanovuje § 17 ods. 2 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z., v zmysle ktorého sú obec/VÚC pri používaní návratných zdrojov financovania povinní dodržiavať tieto pravidlá, aby sa predišlo neodôvodnenému zvyšovaniu zadlžovania obce/VÚC a v konečnom dôsledku zavedeniu osobitých inštitútov hospodárenia obce – ozdravného režimu a nútenej správy.

Podmienky použitia návratných zdrojov financovania sú zadefinované v § 17 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z. z., a to nasledovne:

- návratné zdroje financovania možno použiť len na úhradu kapitálových výdavkov,
- výnimočne možno návratné zdroje financovania použiť aj na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu v priebehu rozpočtového roka, za podmienky, že tieto budú splatené do konca rozpočtového roka z príjmov bežného rozpočtu.

Ďalšie zákonné obmedzenia v súvislosti s prijatím záväzkov vyplývajúcich z návratných zdrojov financovania:

- obec/VÚC môžu vstupovať len do takých záväzkov vyplývajúcich z návratných zdrojov financovania a záväzkov z investičných dodávateľských úverov, ktorých úhrada dlhodobo nenaruší vyrovnanosť bežného rozpočtu v nasledujúcich rokoch;
- obec/VÚC nesmú prevziať záväzok z úveru, pôžičky alebo iného dlhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby, okrem prevzatia záväzku právnickej osoby v zriaďovateľskej pôsobnosti obce/VÚC;
- obec/VÚC nesmú prevziať ani záruku za úver, pôžičku, alebo iný dlh fyzickej alebo právnickej osoby, okrem záruky prevzatej obcou/VÚC za poskytnutie návratnej finančnej výpomoci zo štátneho rozpočtu.

Podmienky prijatia návratných zdrojov financovania sú zadefinované v § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. takto:

- a) celková suma dlhu obce/VÚC neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka,
  - b) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka,
- príčom platí, že **obe podmienky musia byť splnené súčasne.**

Od 1. januára 2017 sa mení druhá podmienka pre prijatie návratných zdrojov financovania; podľa novely (zákon č. 426/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) § 17 ods. 6 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z. účinnnej od 1. januára 2017 suma splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov nesmie prekročiť v príslušnom rozpočtovom roku 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Tabuľka 1: Prehľad plnenia podmienok prijatia návratných zdrojov financovania

Právna úprava do 31. decembra 2016	Právna úprava od 1. januára 2017
Celková suma dlhu: = súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce	Celková suma dlhu: = súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce

Právna úprava do 31. decembra 2016	Právna úprava od 1. januára 2017
Suma ročných splátok = istina bez jednorazového predčasného splatenia + výnosy	Suma splátok = istina bez jednorazového predčasného splatenia + výnosy
Objem skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka: = údaj z finančného výkazu FIN 1-12 Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách z predchádzajúceho rozpočtového roka	Objem skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka: = údaj z finančného výkazu FIN 1-12 Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách z predchádzajúceho rozpočtového roka
% podielu celkovej sumy dlhu na objeme bežných príjmov predchádzajúceho roka: < 60 %	% podielu celkovej sumy dlhu na objeme bežných príjmov predchádzajúceho roka: < 60 %
% podielu ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov na objeme skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka: < 25 %	% podielu sumy splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov a sumy splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov na objeme skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci/VÚC z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu: < 25 %

Zdroj: Vlastné spracovanie autora

Okrem splnenia týchto zákonných podmienok a regulatívov má obec/VÚC podľa § 17 ods. 9 zákona č. 583/2004 Z. z. povinnosť sledovať v priebehu rozpočtového roka vývoj dlhu a splátok návratných zdrojov financovania.

Ak celková suma dlhu obce/VÚC dosiahne 50 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a nedosiahne 58 %, starosta obce alebo predseda vyššieho územného celku je povinný do 15 dní od zistenia uvedených skutočností vypracovať a predložiť zastupiteľstvu obce/VÚC informáciu, v ktorej zdôvodní celkovú sumu dlhu obce/VÚC spolu s návrhom opatrení na jeho zníženie. Obecné zastupiteľstvo alebo zastupiteľstvo vyššieho územného celku musí prerokovať informáciu starostu obce alebo predsedu VÚC do 15 dní odo dňa jej predloženia. V lehote do siedmich dní od predloženia informácie obecnému zastupiteľstvu alebo zastupiteľstvu VÚC je povinný starosta obce alebo predseda vyššieho územného celku túto skutočnosť písomne oznámiť ministerstvu financií.

Ak celková suma dlhu obce/VÚC dosiahne 58 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a nedosiahne 60 %, obec/VÚC sú povinní do konca rozpočtového roka vykonať také zmeny rozpočtu, ktoré zabezpečia jeho vyrovnanosť, a schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet, pričom schodok rozpočtu obce/VÚC môže vzniknúť len z dôvodu použitia účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, nevyčerpaných v minulých rokoch; schodok rozpočtu obce/VÚC môže vzniknúť rovnako z dôvodu použitia prostriedkov peňažných fondov obce/VÚC. Ak celková suma dlhu obce/VÚC dosiahne 60 % a viac skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka, obec a vyšší územný celok sú povinní uplatňovať postupy podľa čl. 6 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Tabuľka 2: Prehľad regulačných opatrení

Ak celková suma dlhu obce/VÚC dosiahne hranicu	Opatrenia
50 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka	Povinnosť prijať opatrenia, ktorých výsledkom bude zníženie celkovej sumy dlhu obce/VÚC pod uvedenú hranicu.
od 50 % vrátane do 58 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka	Štatutárny orgán obce/VÚC je povinný do 15 dní od zistenia uvedených skutočností vypracovať a predložiť zastupiteľstvu informáciu, v ktorej zdôvodní celkovú sumu dlhu obce/VÚC spolu s návrhom opatrení na jeho zníženie. Zastupiteľstvo musí prerokovať túto informáciu do 15 dní odo dňa jej predloženia. V lehote do siedmich dní od predloženia informácie zastupiteľstvu je povinný štatutárny orgán obce/VÚC túto skutočnosť písomne oznámiť ministerstvu financií.
58 % vrátane do 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka	Povinnosť do konca rozpočtového roka vykonať také zmeny rozpočtu, ktoré zabezpečia jeho vyrovnanosť a schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet, pričom schodok rozpočtu obce/VÚC môže vzniknúť len z dôvodu použitia <ul style="list-style-type: none"> – účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu nevyčerpaných v minulých rokoch, – prostriedkov peňažných fondov obce/VÚC.
60 % a viac skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka	Obec/VÚC bude okrem realizácie predchádzajúcich opatrení povinná postupovať podľa čl. 6 ods. 3 a 4 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti – povinnosť zaplatiť pokutu, ktorú ukladá ministerstvo

Ak celková suma dlhu obce/VÚC dosiahne hranicu	Opatrenia
	<p>financií, a to vo výške 5 % z rozdielu medzi celkovou sumou dlhu a 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.</p> <p>Pokuta za prekročenie dlhu sa ukladá z podielu celkovej sumy dlhu ku koncu príslušného rozpočtového roka na skutočných bežných príjmoch predchádzajúceho rozpočtového roka; do celkovej sumy dlhu obce sa nezapočítavajú záväzky z prijatia návratných zdrojov financovania podľa § 19 ods. 24 zákona č. 583/2004 Z. z. a záväzky obce/VÚC v nútenej správe. Ak sa medziročne podiel dlhu obce/VÚC na skutočných bežných príjmoch predchádzajúceho rozpočtového roka zvýši, pokuta za prekročenie dlhu sa uloží vo výške 5 % z tohto medziročného zvýšenia. Pokuta za prekročenie dlhu sa neukladá, ak nepresiahne sumu 40 eur.</p>

Zdroj: Vlastné spracovanie autora

Príklad č. 7:

Čo tvorí celkovú sumu dlhu obce/VÚC a ktoré záväzky sa do celkového dlhu nezapočítavajú?

Celkovú sumu dlhu obce/VÚC tvorí:

- súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania,
- súhrn záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce/VÚC.

Pri investičných dodávateľských úveroch ide o záväzky, do ktorých obec vstupuje v rámci zmluvne uzavretých obchodných vzťahov s dodávateľmi tovarov, služieb a pod. Investičnými dodávateľskými úvermi sa rozumie všetky záväzky obce z prevzatia povinnosti splácať úver dodávateľa po dodaní investičného diela na základe zmluvy medzi obcou a dodávateľom. Tieto záväzky musia spĺňať základné znaky úverového nástroja, t. j. uplatňuje sa u nich splátkový kalendár a zároveň úročenie.

Do celkovej sumy dlhu obce/VÚC sa nezapočítavajú záväzky z:

- pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu,
- úveru poskytnutého zo ŠFRB na výstavbu obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty,